

UUTISKIRJE

Olá meus amigos! – Terveiset teille ystävät, tuttavat ja lähettäjät

Iloista ja siunattua syyskauden aloitusta teille! Koulut ovat alkaneet. Seurakunnan ohjelmakausi käynnistyy aktiivisesti syyskuussa. Minä vietin lomaa jo toukokuussa, joten Suomen kesälomakuukaudet olen työskennellyt niin toimistohommissa kuin myös kädet ihanasti savessa ruohonjuuritasolla lasten ja nuorten kanssa. Kerron tässä kirjeessä teille yhdestä koulutusmatkastani ja ajankohtaisia kuulumisia maasta.

Koulutus pohjoisessa

Minulla oli reissumoodi taas päällä ja suuntasin pohjoiseen, Cabindaan. Siellä pidimme vapun pitkän viikonlopun (1.–4.5.) rovastikunnan pyhäkoulukoulutusta. Monesti seurakunnissa järjestetään erityisohjelmia juuri vapaapäivinä ja pitkinä viikonloppuina. Viimeksi olin Cabindassa 5,5 vuotta sitten ja nyt oli toinen kertani siellä.

Omassa työssäni Angolan kirkon kristillisessä kasvatuksessa vuonna 2025 on suunniteltu kolme koulutusta, joista yksi oli tämä Cabindan rovastikunnassa. Minua on usein kutsuttu käymään Cabindassa jonkin opetuksen merkeissä seurakuntatyön tukemiseksi ja vahvistumiseksi, ja nyt se toteutui. Tämä Angolan kirkon kristillisen kasvatuksen koulutus oli suunnattu lapsityöntekijöille ja katekeetoille (kirkon maallikko-opettajille). Nämä koulutus/workshop-päivät ovat yhteen tulemisen, keskinäisen jakamisen ja (vertais)oppimisen tapahtuma, jossa on tarkoitus oppia uusia käytännöllisiä keinoja työhön sekä saada uutta motivaatiota ja suuntaa. Koulutusohjelma alkoi edellisenä iltapäivänä avajaisjumalanpalveluksella Nova vida (Uusi elämä) -seurakunnassa. Kolme kokonaista päivää, klo 8–18, oli koulutusta yhdessä. Osallistujia oli nelisenkymmentä henkeä neljästä seurakunnasta ja yhdeltä lähetysalueelta. Osa heistä yöpyi kirkossa, osa kävi kotoaan käsin.

Koulutuksessa oli mukana sekä vanhoja tekijöitä että uusia nuoria, joilla ei ole kokemusta opettamisesta, tämä on hyvä yhdistelmä. Kurssilaiset olivat pääasiassa nuoria seurakunta-aktiiveja, mutta myös muutama vanhempi vastuutehtävässä oleva oli mukana (seurakunnan maallikkojohtaja, evankelista ja seurakunnan kristillisen kasvatuksen vastaava).

Olen opettamassa kirkkotilassa. Kuva: Pedro Casimiro.

UUTISKIRJE

Koulutuksen jälkeisen sunnuntain jumalanpalvelus kesti reilut 4 tuntia. Sen yhteydessä jaoin todistukset kurssilaisille (43 henkilölle) ja kirjapaketit seurakuntiin. Naisten, lasten, nuorten ja kurssilaisten kuorot esiintyivät.

Koulutus oli hyödyllinen ja kiitelty. Kurssilaisjoukko oli pääasiassa aktiivista, keskustelevaa ja vastaanottavaista. Mukana koulutuksessa oli useampi aktiivisen ja sitoutuneen oloinen johtohahmo. Tämä on hieno juttu. Lapsityötä tunnutaan Cabindassa arvostettavan, ja pyhäkoulun opetustehtävä on korostunut. Kirkossamme Cabindassa ollaan hyvin perinteisiä.

Matka oli onnistunut. Cabinaan on eteläisestä Lubangosta pitkä matka, mutta uskon, että anti oli sen väärtti. Jokin Cabindassa vetoaa minuun. Ihmiset ovat hyvin vieraanvaraisia, avoimia ja jotenkin luonnollisia. He ovat hyvin kunnioittavia vanhempia kohtaan. Cabinda tuntuu jotenkin enemmän Afrikalta kuin monet muut paikat Angolassa. Ilmasto on kuuma ja kostea. Oloni oli hikinen koko ajan. Ihmiset käyttävät arjessakin värikkäitä afrikkalaisia kuoseja enemmän kuin muualla olen nähnyt. Minäkin ajauduin ostamaan ihania värikkäitä mekkoja ja kankaita. Cabindan kaupunkikuvakin on jotenkin vähän viidakkomainen, kun on niin vihreää kaiken asutuksen keskelläkin. Ilahduttavaa on, että Cabindassa nuoretkin osaavat paikallista fyote-kieltä, vaikka ovat koulussa ja osaavat portugaliakin hyvin. Kieleen sidottu identiteetti näyttää cabindalaisten keskuudessa vahvemmalta kuin monessa muussa paikassa (jossa portugalin osaaminen ja käyttö koetaan paremmaksi erityisesti nuorten keskuudessa).

Kurssin aikana huomasin, miten välittömästi musiikki imaisi kaikki mukaansa. Musiikki on tärkeää, ja siitä nauttimisen ilo oli ilmiselvää. Rummutus ja muu kovaääninen soitto erilaisilla kilisyttimillä on selkeästi tärkeä osa ylistystä ja hengellistä musiikkia. Rummutus onkin oikein taidokasta. Musiikki on rytmikästä ja kirkkokansa liikkuu, astelee, tanssii ja taputtaa musiikin tahdissa olennaisena osana musiikin kokonaisuutta.

Kuva alla vas. Lapsia leikkimässä kirkon pihalla.

Alla oik. Kurssilaisten harjoitusoppitunti menossa. Huomatkaa isot rummut, jotka olivat aktiivisessa käytössä.

UUTISKIRJE

Vielä jokunen kuva Cabindasta. Yllä vas. Cabindan vihreää maisemaa. Paljon banaani-, papaija-, mango- ja kookospuita ja kaikenlaista muuta! Tämä räpsäys on normaali näkymä kirkon pihalta. Kirkko on keskellä asuinalueita.

Yllä oik. Kolera-aikaa eletään Angolassa. Kirkon seinässä on kolerasta opettava juliste.

Alla vas. Todistukset saaneet kurssilaiset iloitsevat ja laulavat todistuksia heilutellen.

Alla oik. Kirkon etuosa oli värikäs. Minä en niinkään – paitsi punainen naamasta. Torstaina osallistuimme Torstait mustissa -kampanjaan. Tämän kuvan otti Pedro Casimiro.

UUTISKIRJE

Koleratilanne

Edellisellä sivulla näittekin kuvan kirkon seinällä olleesta koleratiedotteesta. Tosiaan viime kirjjeessä kerroin Angolaa piinaavasta kolerasta. Jätin tämän myös rukousaiheeksi ja sen tiimoilta minuun onkin otettu suoraan yhteyttä ja kysely tilanteesta. Kiitos rukouksista!

Niin, koleraa täällä edelleen on. Elämme taudin kanssa. Sitä on kaikkialla, mutta kotiläänini Huíla oli tautikeskittymä ainakin kesäkuussa. Ajantasaista ja luotettavaa taudinkehitystietoa ei ole huhtikuun jälkeen löytynyt helposti, mutta tuntuu, että tautia on ympärillä, mutta sen aggressiivisuus on ehkä lieventynyt vuoden alkukuukausiin verrattuna. Viestintää, valistusta ja rokotuksia.

Kuitenkin, alle puolessa vuodessa tammikuusta kesäkuulle oli ollut yli 26 000 tautitapausta ja 750 kuolonuhria. Onhan sekin iso joukko ihmisiä! Englanninkielinen uutisjuttu aiheesta kesäkuulta: [On the Front Line of Hope: Angola's Fight Against Cholera | WHO | Regional Office for Africa](#)

Itse olen ihan ok. Suomessa ollessa otan kolerarokotteen vahvistuksen, sillä kolera voi puhjeta milloin tahansa. Esim. jokunen aika sitten naapurimaassa Sambiassa oli oikein sitkeä koleraepidemia. Huonot saniteettiolot, käytännössä vessojen puute, ja yleinen tapa pestä käsiä hyvin harvoin ja ulostaa luonnossa vaikuttavat varmasti osaltaan. Nyt kun kuivakausi on meneillään ja sateita siis ei ole ollenkaan, niin tämä saattaisi vaikuttaa suotuisasti tilanteeseen.

Turhautumista, levottomuuksia ja luoteja

Toinen rukousaiheeksi teillekin jakamani aihe on maan levottomuudet.

Etenkin pääkaupungissa oli heinäkuussa mellakoita. Se on tuonut vähän huolestunutta pilveä arkeen, vaikka sitä kuitenkin normaalisti elämme.

Angolassa ihmiset ovat turhautuneet hintojen ja elinkustannusten nousuun sekä epäkohtiin maassa.

Pääkaupungissa Luandassa oli kesä-heinäkuussa lakkoja ja mielenosoituksia, jotka myös muuttuivat vandalismiksi. Kansa oli kaduilla, renkaita sytytettiin tehden näin tiesulkuja ja presidentin kuvia poltettiin. Kauppoihin murtauduttiin massalla ja niistä ryöstettiin ruokaa ja tavaraa. Autoja poltettiin ja kivitettiin ja autoilijoita kohdeltiin väkivalloin. Kaaosta oli joillakin alueilla useana päivänä. Ihmisiä neuvottiin pysymään kotona. Luandassa asuvat toverini vahvistavat nämä tiedot.

Pääkaupungissa levottomuuksia oli eniten ja useampana päivänä, mutta lievemmin muissakin kaupungeissa. Asuinkaupungissani Lubangossa oli levottomuutta kaupungin laitamalla, torialueella yhtenä iltapäivänä.

Läheinen päätie oli tukittu ja joihinkin torialueen kauppoihin yritettiin murtautua. Mutta jo seuraavana päivänä kauppa-alue oli rauhallinen ja tielle esteeksi asetetut kivet ja tiilet oli poistettu. Levottomuudet tai vandalismi ei onneksi kuitenkaan levinnyt kaupunkiin. Mutta ruoka-/yleiskaupat olivat kiinni pari päivää.

Juuri sellaisiin oli nimittäin muualla murtauduttu ja viety ruokaa ja muuta. Videoita tällaisesta on Luandasta ja Huambosta. Minulla kotona oli ihan rauhallista.

Mikä tässä on taustalla? Nämä mellakat linkittyvät taksilakkoon ja mielenosoituksiin, joiden syy on polttoaineen ja julkisen liikenteen hinnan nousu. Taksikuskit olivat lakossa; heidän ajatuksensa oli rauhanomainen lakko ja mielenosoitukset, mutta monesti ne vain äityvät joksikin muuksi.

UUTISKIRJE

Polttoaine on Angolassa maailman mittapuulla halpaa, mutta Angolassa sen myyntihinta on noussut viimeisen puolentoista vuoden aikana jopa lähes 300 %. Viimeksi muutama kuukausi sitten dieselin hinta nousi taas, nyt 33 % (300:sta 400 kwzaan litralta, n. 40 senttiä/litra). Bensiini on 300 kwz. Polttoaineiden hinnannousu on vaikuttanut julkisen liikenteen hintojen nousun jopa 50 %. Moni muukin asia on kallistunut ketjureaktiona. Valtaosalla angolalaisista ei ole autoa ja siksi taksi ja linja-auto on pääasiallinen kulkuneuvo kaupungeissa. Lippujen hinnan nousulla on välitön vaikutus moneen.

Kolmipäiväisen lakon jälkeen taksit kulkivat taas Luandassa ja elämä palautui vähitellen normaaliksi. Lubangossa nuo levottomuudet hiljeni vielä lyhyempään. Tosin, kyllä tämä jäljen jätti meihin Angolan asukkaisiin. Ainahan voi leimahtaa uudelleenkin. Tyytymättömyys säilyy, jollei ihmisten hätään ja turhautumiseen vastata. Poliisi vastasi protesteihin kyynelkaasulla, kumiluodeilla ja väkivallalla. Viraalisti levisi videoita siitä, miten yksi äiti kuoli poliisin luodista, poliisi pamputti ihmisiä ja niin edelleen. Nämä voivat lisätä vihaa. Kolmen päivän lakkojen ja mielenosoitusten aikana Luandassa tuli 22 kuollutta, monia haavoittuneita ja valtavasti materiaalisia vahinkoja yksityishenkilöille ja yrityksille. Satoja ihmisiä pidätettiin.

Nämä uutiset eivät pelottaneet minua, mutta huolestuttivat kyllä. Seurasin, miten tilanne kehittyi. Yleiset uutiset eivät paljoakaan kertoneet näistä. Mutta some jakaa tietoa ja myös valetietoa. Tarkastelin tilannetta some-videoiden ja uutisten lisäksi kysymällä Luandassa asuvilta kavereilta, että miten oikeasti menee. Ohje oli jäädä kotiin, joten katukuva oli siksi rauhallisempi kuin normaalisti. Poliiseja ilmestyi katukuvaan normaalia paljon enemmän. Minulla on aina kotivara ruoan ja veden suhteen, ja muutenkin olen varautunut erilaisiin tilanteisiin. Eli ei ole ongelma, vaikka kaupat olivatkin kiinni. Tämä tilanne muistuttaa, että varautuminen on hyvä toimintatapa.

Perheet ovat epätoivoisia. Todella monen angolalaisen elämä on selviytymistä. Moni kokee, että äänensä on vaiennettu. Kukaan ei kuule, ymmärrä, auta. Ymmärrän turhautumisen, mutta ei tämä väkivalta ole oikein. Kristityt pyrkivät kertomaan, että vandalismi ei ole oikein.

Angola tarvitsee rukouksiamme. Tarvitsemme Jumalaa. Rauhaa, oikeutta, sovintoa, kuulevia korvia ja oikeita keinoja vastata ihmisten hätään. Lohdutusta sureville perheille ja kärsiville ihmisille. Viisautta kansallisille johtajille ja päätöksentekijöille. Jumalan mielen mukaista muutosta. Jumala, paranna haavamme, paranna maamme. Jeesuksen nimessä. Aamen.

Raamatunteksti

”Mutta minä kohotan katseeni Herraan, odotan pelastusta Jumalaltani. Jumalani kuulee minua!” – Miika 7:7

”Avaa sinä suusi hiljaisten puolesta, hanki oikeutta syrjityille.

Avaa suusi ja anna oikea tuomio, aja kurjan ja köyhän asiaa.” – Sananlaskut 31:8–9

UUTISKIRJE

Kiitos, että uskollisesti rukoilette työn, Angolan kirkon ja koko kansan puolesta. Rukoukset todella kantavat!
Kiitos, kun olet mukana tällä matkalla kanssani Angolan ja Afrikan maisemissa.
Jatkukoon yhteinen työmme Jumalan käsinä ja jalkoina maailmassa!

Iloista, siunattua syksyä sinulle!

Terveisin Teija Lievonen

Ennakkotietona ja kutsuna teille jo:

Online-lähetyspiiri torstaina 13.11.

ja kellonaika 13.30–14.30 Suomen aikaa.

Aiheena tuolloin on Kristityksi kasvaminen Angolassa.

Kollegani Riikka Halme-Berneking Pipliaseurasta valottaa

meille teemaa raamatunkäännös/omakielinen Raamattu ja minä kerron kristillisestä kasvatuksesta ja kristityksi kasvamisesta seurakunnassa. Tervetuloa linjoille tuohon aikaan tai katsele tallenne jälkepäin verkkosivuiltamme [Etälähetyspiiri - Suomen Lähetysseura](#)

Kannattaa käydä tykkäämässä ja seurata [Lähetysseuran Facebook-sivuja!](#) Sieltä voi seurata lähetyskuulumisia työalueilta maailmalla ja Suomessa.

Esittelyvideo itsestäni ja lähetystyöstä on YouTubessa. Linkin kautta pääsee suoraan videoon:
<https://youtu.be/-eM0i4J5RRs>

Ei kannata lähettää isompaa postia minulle tai Angolan hankkeisiin. Uuden tullisysteemin mukaan kaikki ulkomailta tuleva asia on tullattava, siitä tehtävä selvitys ja maksettava sekä tullille että postille. On ihana ajatus, että haluatte muistaa myös konkreettisilla asioilla, mutta jospa tekisimme niin, että Suomessa käydessäni (tai jos joku muu on Suomesta käymässä täällä) voin ottaa vastaan teiltä juttuja ja tuon itse mukanani laukuissa, niin vältetään tuo posti-tulli-show.

UUTISKIRJE

Teija Lievonen

KM, käsityön ja uskonnon opettaja
- Asiantuntija, lapset ja nuoret
- Asuinpaikkana Lubango
Angolassa
- Rautavaaralaislähtöinen, mutta
porvoolaistunut savolainen

Rukousaiheet

- Köyhyydessä elävät ja elämän erilaisissa vaikeuksissa kärsivät angolalaiset
- Koleran väistyminen maasta
- Cabindan seurakunnat ja jäsenet
- Siunaa Lähetysseuran työtä ja johdata tulevaisuudessakin.
- Äitini ja muu perheeni Suomessa
- Kiitos tärkeistä, työtä uskollisesti tukevista seurakunnista ja ihmisistä!

Voit tukea työtäni myös taloudellisesti lahjoittamalla haluamasi summa MobilePaylla numeroon **58735** tai tilisiirrolla **FI38 8000 1400 1611 30**. Muista kirjoittaa viestikenttään minun nimeni, myös MobilePayssa.

Auta nyt
köyhyyden ja nälän keskellä eläviä
sopeutumaan ilmastonmuutokseen!
ymparistopankki.fi

